

Kijkwijzer – bijlage 5: leerkrachtstijl

Deze schaal gaat na op welke manier de leerkracht optreedt en tussenkomt. Het gaat hierbij om subtiele dingen: de houding en de mimiek, de toon waarop iets gezegd wordt, de woordkeuze en natuurlijk ook de inhoud zelf van een tussenkomst. Je vindt hieronder meer uitleg bij de drie dimensies van leerkrachtstijl.

Drie dimensies

●● Stimuleren

...gaat over tussenkomsten die de activiteit verrijken, waardoor deze intenser wordt, boeiender...

- nodig je jongeren op een levendige manier uit om zich te uiten en over hun ervaringen te vertellen? (communicatie-stimulerend)
- geef je bij activiteiten (open) impulsen, hints, waardoor jongeren voor een langere tijd gemotiveerd aan de slag zijn? (actie-stimulerend)
- breng je informatie aan, geef je toelichting en stel je vragen op een manier die jongeren boeit en aan het denken zet? (denk-stimulerend)

●● Gevoeligheid voor beleving

...gaat over tussenkomsten die getuigen van aanvaarding en begrip voor de basisbehoeften en gevoelens van jongeren

- ervaren jongeren dat je ze au sérieux neemt en dat je hen als volwaardige personen respecteert?
- heb je oog voor hun behoefte aan aandacht?
- vinden jongeren warmte, genegenheid en zorg bij je?
- bevestig je jongeren in hun zijn en in hun kunnen?
- bied je duidelijkheid over wat kan en wat niet, over het lesverloop, over wat jij denkt?
- ervaren jongeren bij jou begrip voor wat hen emotioneel bezighoudt en krijgen ze hulp om pijnlijke ervaringen te verwerken?

●● Autonomie verlenen

...gaat over tussenkomsten waarin op een positieve manier wordt ingespeeld op de initiatieven die jongeren nemen en hun inbreng wordt mogelijk gemaakt

- geef je ruimte aan jongeren om activiteiten te kiezen die hen aanspreken en respecteer je de keuzes die ze maken of de wensen die ze uitdrukken?
- krijgen jongeren de ruimte om zelf te bedenken hoe ze bij een activiteit tewerk zullen gaan en om te experimenteren?
- wordt hen de kans geboden om een 'eigen' product te maken en mogen ze zelf aangeven wat voor hen "af" is?
- betrek je jongeren actief bij het zoeken van oplossingen voor conflicten?
- betrek je jongeren bij het bepalen van grenzen en afspraken en geef je aan waarom iets wel of niet kan?

Schaal

stijlkenmerk 1: Stimulerend tussenkomen	
Niveau 5	Niveau 1
<ul style="list-style-type: none"> ● komt op een levendige manier tussen ● geeft vaak suggesties voor activiteiten ● weet aan te sluiten bij interesses ● kan op een boeiende manier informatie geven ● voelt aan wat de leerling aankan ● prikkelt tot dialoog, actie en denken ● biedt een rijkdom aan mogelijkheden 	<ul style="list-style-type: none"> ● komt routineus en mat over ● komt niet tussen als leerlingen inactief zijn ● schat niet in wat leerlingen kan interesseren ● heeft vlakke stijl, brengt geen reliëf aan ● stemt niet af op het ontwikkelingsniveau ● ontnemt kansen tot dialoog, actie en denken ● komt schools over, blijft binnen conventionele
stijlkenmerk 2: Gevoeligheid voor beleving	
Niveau 5	Niveau 1
<ul style="list-style-type: none"> ● positieve toon ● er is oogcontact en positieve blik ● lichaamshouding drukt positieve aandacht uit ● straalt warmte en affectie uit ● respecteert en waardeert de jongere ● geeft duidelijkheid en zekerheid ● geeft aanmoediging en bevestiging ● voelt behoeften en bekommernissen aan 	<ul style="list-style-type: none"> ● negatieve toon ● geen oogcontact of afwijzende blik ● lichaamshouding drukt desinteresse uit ● is koud en afstandelijk ● respecteert de jongere als persoon niet ● laat in het ongewisse ● maakt onzeker, schaadt zelfwaardegevoel ● heeft geen oog voor wat de jongere bezighoudt
stijlkenmerk 3: Autonomie verlenen	
Niveau 5	Niveau 1
<ul style="list-style-type: none"> ● geeft jongeren keuzemogelijkheden ● respecteert gemaakte keuzes ● moedigt initiatief en zelfstandigheid aan ● laat ruimte voor experimenteren en zelf ontdekken ● respecteert wat jongeren als 'afgewerkt' beschouwen ● betreft jongeren bij het maken van afspraken ● licht grenzen toe ● betreft jongeren bij het oplossen van conflicten 	<ul style="list-style-type: none"> ● geeft geen ruimte om keuzes te maken ● buigt gemaakte keuze om naar eigen voorkeur ● staat niet open voor inbreng van leerlingen ● komt voortdurend tussen, lost zelf op, ● neemt over ● dringt eigen verwachtingen rond afwerking op ● stelt regels zonder inbreng van leerlingen ● komt corrigerend tussen zonder toelichting ● lost conflicten op zonder gedachtewisseling